

Speech NBA-voorzitter Huub Wieleman, ALV 22 juni 2015

Beste collega's,

Nog niet zo geleden sprak ik met Klaas Knot, de huidige president van De Nederlandsche Bank. Ik vroeg hem hoe hij aankeek tegen ons verbeterplan voor het accountantsberoep. Hij vond onze aanpak 'Machiavelliaans'.

Machiavelli pleit voor het inzetten van macht, om chaos in de staat af te wenden. Gebruikt de NBA haar macht, om zaken af te dwingen? Uiteindelijk heeft deze Ledenvergadering het laatste woord, als het op besluiten over regelgeving aankomt.

Was er chaos in ons beroep, vorig jaar? Dat is een groot woord. De meesten van ons gingen gewoon door met hun dagelijks werk. Maar de kranten stonden vol met incidenten en negatieve commentaren. Ons beroep lag fors onder vuur. En daar hadden we allemaal last van.

Eind 2013 scoorde de accountant nog een mager zesje, in het reputatie-onderzoek van Cees van Riel. Maar ik denk dat we begin vorig jaar geen voldoende meer zouden hebben gekregen.

Onze bestuurlijke agenda is ingehaald door een ondubbelzinnige opdracht van de politiek om de kwaliteit van de accountantscontrole te verbeteren. Met daarbij de concrete vraag om binnen vier maanden met een stevig en gedragen plan voor de realisatie daarvan te komen.

Ten tijde van de ALV van vorig jaar hadden we die opdracht net gekregen en juist een werkgroep samengesteld om daar invulling aan te geven.

Wat volgde was een warme zomer vol gesprekken met betrokkenen en stakeholders, vol overleg over oorzaken en mogelijke oplossingen, vol slijpen en schaven aan het uiteindelijke resultaat. Daarbij was er ook waardevolle inbreng van leden werkzaam als accountant in business of als intern- of overheidsaccountant.

Op 25 september heeft de werkgroep Toekomst Accountantsberoep haar rapport *In het publiek belang* gepresenteerd. Dat zal niemand zijn ontgaan. Een rapport met een scherpe analyse van de problemen in de sector, plus een breed pakket maatregelen om die problemen op te lossen.

'Dit had de politiek zelf nooit zo kunnen doen', was het commentaar van Tweede Kamerlid Henk Nijboer, eerder de belangrijkste aanjager van de kritiek op ons beroep.

We kregen meer positieve commentaren op het rapport en de voorgestelde maatregelen: vanuit de politiek, van toezichthouder Autoriteit Financiële Markten, van stakeholders, zelfs van de media. *We hebben daarmee de regie over het beroep in eigen hand kunnen houden.* Ik benadruk dat hier graag nog maar eens. Het had ook anders kunnen lopen, want het was vijf voor twaalf.

De betrokken kantoren hebben volmondig ja gezegd tegen de plannen. En dus zijn we aan de slag gegaan. Want een plan schrijven is één ding, er invulling aan geven is waar het om gaat. Voor de implementatie hebben we een regiegroep samengesteld. We hebben Kris Douma als ervaren bestuurder en politicus gevraagd als programmamanager te fungeren. Het plan is in stappen opgedeeld en daar zijn doelstellingen en data aan gehangen.

Tijdens de eerste maanden van de implementatie spraken sommigen over radiostilte bij de NBA. Ik snap dat wel. Bij de totstandkoming van het rapport hebben we misschien iets te krampachtig gecommuniceerd over het proces zelf. Dus wilden we nu vooral berichten over concrete ijkpunten. Maar bij majeure verandering heb je soms een aanloop nodig. En dan is het tussendoor even stil.

Om het proces inzichtelijk te houden is recent de NBA Monitor Publiek Belang geïntroduceerd. Mogelijk heeft u daar al eens naar gekeken. Hij toont in eerste instantie de voortgang van alle maatregelen bij de negen oob-kantoren en bij de NBA zelf. Dat vroeg stevig voorwerk, om overleg met betrokken partijen, om overleg met de AFM. Want de gegevens uit de monitor worden ook door de toezichthouder gebruikt bij diens toetsingsronden.

Bedoeling is om op een later moment ook de gegevens van de ruim 400 niet-OOB-kantoren in dit systeem in te voeren. Opsteker is in ieder geval dat dezelfde Henk Nijboer ons recent een compliment gaf voor die monitor.

Is de NBA bij dit alles Machiavelliaans? Ik vind van niet. We hebben ondanks de tijdsdruk een zorgvuldig proces doorlopen, veel aan afstemming gedaan. Maar we nemen tegelijk onze verantwoordelijkheid om te staan voor de kwaliteit van ons beroep. Partijen om ons heen verwachten dat de NBA een regierol neemt; en die hebben we ook genomen. Dan moet je maatregelen soms nemen die wij allemaal soms ervaren als onplezierig. Maatregelen die iedereen raken en niet alleen een beperkte groep grote kantoren. Maar we moeten het echt allemaal beter doen.

Vorige week verscheen het jongste jaarverslag van de Raad voor Toezicht van de NBA. Daaruit bleek opnieuw dat ook kleinere accountantspraktijken moeten blijven werken aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Die maatregelen uit dat rapport zijn niet alleen bedacht voor de grote spelers. Ook veel kleinere en middelgrote accountantskantoren hebben nog een verbeter slag te maken.

Voor de 400 niet-oob-kantoren is een aparte werkgroep aan de slag gegaan. We hebben het over de kantoren die wettelijke controles uitvoeren. Een werkgroep met onder andere vertegenwoordigers vanuit SRA, Novak en Full Finance. Partijen die kritisch kijken naar de gevolgen van die 53 maatregelen voor de kleinere praktijk. Zorgvuldig, met oog voor de specifieke belangen van kleinere organisaties. De eerste brief met suggesties van die werkgroep ligt er. Veel zaken zijn niet simpel, dus de implementatie kost meerdere jaren.

Dat betekent niet dat met het verbeterplan de rust is weergekeerd. Opnieuw ligt er een kantoor onder vuur in de krant. Dat stemt niemand vrolijk. Maar vooral bereiken ons geluiden dat we als NBA meer oog moeten hebben voor de ondersteuning van de mkb-praktijk. Een praktijk die last heeft van een snel wijzigende omgeving, waarin veel repeterend werk verdwijnt.

De NBA steekt extra energie in de ondersteuning van het mkb. Dat is naast het uitrollen van het verbeterplan het belangrijkste speerpunt voor dit jaar. En daar geven we op allerlei manieren invulling aan. Maar als PBO kent de NBA ook haar beperkingen. Wij moeten daarom beter aangeven wat op ons bord ligt en waar de markt beter kan acteren dan wij. We hebben duidelijk een andere rol dan een SRA of een Novak.

Twee jaar geleden publiceerde de NBA de strategische verkenning "Accountant 2020", waarin we diverse routes voor de toekomst van de mkb-praktijk hebben geschetst. Ons advies was: maak een heldere keus, anders wordt u ingehaald door de ontwikkelingen. Wie zijn hoofd in het zand steekt en hoopt dat het overwaait mist de boot.

Collega's, ook de vernieuwing van het onderwijs is cruciaal voor de toekomst van ons beroep. Dat is een taai proces. Samen met Dirk ter Harmsel en Anne-Marieke van Arkel zijn alle universiteiten en HBO's die accountantsonderwijs verzorgen bezocht.

Er is binnen de NBA goed gekeken naar het vele voorwerk dat is gedaan door diverse commissies en werkgroepen. Er is gekeken naar marktontwikkelingen en naar onderwijsmodellen in andere landen.

Als uitkomst hebben we u in 2014 twee nieuwe beroepsprofielen voorgelegd, die nu op de agenda staan. Profielen die beter aansluiten bij de markt voor accountantsdiensten.

Met varianten die zowel via het hbo als aan de universiteit gegeven worden, ook als het gaat om de certificeringsbevoegdheid. Je maakt vooral een keus op basis van het domein waarin je werkzaam wilt zijn. Maar de vakbekwaamheid blijft verzekerd.

Collega's, ik rond af. Ik kijk met plezier terug op het voorzitterschap van de NBA. Met de nieuwe VGBA en onafhankelijkheidsregels hebben we stevige ankers voor ons beroep gelegd. We werken samen aan de fundamentele hervorming van onze sector.

Voor mijzelf is 2015 een jaar van verandering; ook mijn taak als partner bij Deloitte zit erop. Ik ga als accountant in business binnenkort een geheel nieuwe uitdaging aan, daar verheug ik me op.

Bij mijn aantreden riep ik op om de strijd aan te gaan tegen zwaarmoedigheid. We hebben als beroep met energie en optimisme getoond in staat te zijn wezenlijke verandering tot stand te brengen. Houd dat vol, want we zijn er nog niet.

Ik heb met veel plezier mogen werken, binnen een sterk team van betrokken bestuursleden. En met een professioneel en slagvaardig bureau. Ik dank jullie voor deze samenwerking.

Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder, aldus de burgemeester van de stad waar ik woon. Laten we vooral goed met elkaar in gesprek blijven!

Voor nu wens ik u een goede vergadering toe.

Dank u wel.